

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

19 mai 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Ghenadie Nicolaev,
Petru Moraru,

a judecat, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de procurorul în
Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Andrei Formusatii, prin care se
solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 decembrie
2014, în cauza penală în privința lui

Negru Fiodor Andrei,

*născut la 03 martie 1957, originar din s. Heciul Vechi, r-nul
Sîngerei, domiciliat în mun. Bălți, str. Chișinăului, nr. 77,*

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

***1. de la 16 mai 2013 - pînă la 28 octombrie 2013; (instanța de
fond);***

***2. de la 19 noiembrie 2013 - pînă la 19 decembrie 2014;
(instanța de apel);***

***3. de la 10 martie 2015 - pînă la 19 mai 2015; (instanța de
recurs ordinar).***

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹⁾ Cod de procedură penală
legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Fălești din 28 octombrie 2013, Negru Fiodor a
fost achitat de învinuirea de săvîrșirea infracțiunii prevăzută de art. 233 Cod
penal, pe motiv că fapta nu a fost săvîrșită de inculpat.

2. De către organul de urmărire penală Negru Fiodor a fost învinuit de
faptul că el la 03.10.2012, aproximativ la orele 01⁰⁰, aflîndu-se într-un lan de
porumb din apropierea s. Bocșa, r-nul Fălești, avînd scopul de a vîna ilegal în
perioada interzisă, în lipsa autorizației corespunzătoare prin metode ilegale,
încălcînd prevederile art. 33, 35 lit. a), d) din Regulamentul Gospodăriei cinetice
cu modificările din 15.08.2012, cu privire la reglementarea vînătorii în sezonul
de vînătoare 2012-2013, aprobat prin Legea regnului animal nr. 439 – XIII din
27.04.1995, cu modificările ulterioare, care stipulează că termenul de vînătoare
la mistreț pentru sezonul de vînătoare 2012 – 2013 este de la 18.11.2012 pînă la
30.12.2012, fiind într-un loc pregătit pentru vînătoare prin instalarea unei scări
metalice speciale, folosind arma de vînătoare cu țevă ghintuită de model

”Browning BAR Mark II” cu calibrul 30-06 nr. 311 MR 12440, care îi aparține și la care era cuplat aparatul de vedere pe timp de noapte de model ”Pulsar Sentinel G2 3x50 IPH 476115 T” cu nr. 006348312, a împușcat un mistreț cu vârsta de aproximativ 2 ani jumătate, prin ce a cauzat o daună materială în sumă de 5000 lei.

3. Nefiind de acord cu sentința instanței de fond cu apel a contestat-o acuzatorul de stat, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Negru Fiodor să fie condamnat conform învinuirii înaintate la amendă în mărime de 500 unități convenționale, echivalentul a 10 000 lei și admiterea integrală a acțiunii civile.

În argumentarea soluției solicitate, procurorul a invocat că instanța de fond incorect a apreciat probele administrate, deoarece partea acuzării a prezentat suficiente probe care, în opinia acestuia, confirmă vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate, acestea nefiind apreciate la justa lor valoare, totodată, instanța nu a dat o apreciere tuturor probelor administrate în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 decembrie 2014, apelul declarat de acuzatorul de stat a fost respins, ca nefondat.

5. Instanța de apel și-a motivat soluția prin faptul că, prima instanță corect a constatat circumstanțele de fapt și de drept, just a apreciat probele prezentate și a pronunțat o sentință legală și întemeiată.

Astfel Colegiul penal a menționat că acuzarea nu a prezentat probe care cu certitudine ar confirma că anume inculpatul a efectuat împușcătura și a vînat ilegal.

Totodată, instanța de apel a conchis că, procesul verbal de cercetare la fața locului urmează a fi declarat nul, deoarece această acțiune procesual penală a fost efectuată în lipsa proprietarului terenului și fără acordul ultimului.

În continuare instanța ierarhic inferioară a conchis că actul de constatare din 03.10.2012 nu poate servi ca probă în prezenta cauză, or acesta nu îndeplinește elementele unui document oficial, pe motiv că nu este confirmat prin sigiliu Agenției sanitar – veterinară a r-ului Fălești, precum și acesta nu este contrasemnat de unul din membrii indicați în acest act. În consecință Colegiul penal a conchis că acest act nu poate servi probă pentru stabilirea obiectului material al infracțiunii prevăzute de art. 233 Cod penal.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar acuzatorul de stat, care invocînd temeiul pentru recurs prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427

Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârii contestate cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată pe motiv că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și decizia adoptată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, argumentând că instanța nu a dat o apreciere corespunzătoare probelor prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, pripit și greșit a concluzionat despre nevinovăția inculpatului.

Consideră că instanța de apel prematur a concluzionat că nu a fost dovedită vinovăția inculpatului de vreme ce probele prezentate de procuror în sprijinul învinuirii și menționate în cererea de apel, nu și-au găsit o soluționare sub toate aspectele.

Prin urmare instanța de apel nu a dat apreciere declarațiilor martorilor Negură S., Ursu I., Ciobanu Ig., Lebedeniuc Gh., Agrop V., Bîlici C., care coroborează cu celelalte probe legal administrate și anexate la materialele cauzei. Instanța de apel selectiv a indicat doar la o parte din conținutul declarațiilor martorilor nominalizați și anume că la locul faptei mai era o persoană și că la momentul reținerii arma lui Negru F. era încărcată și în camera de dare a focului mai era un cartuș.

Instanța ierarhic inferioară neîntemeiat a respins demersul acuzării privind numirea unei expertize balistice pentru excluderea tuturor interpretărilor vis-a-vis de capacitatea încărcăturii armei, care a fost depistată la Negru F.

Instanța neîntemeiat a exclus actul de constatare din 03 octombrie 2012, precum și greșit a conchis că urmează a fi declarat nul procesul-verbal de cercetare la fața locului.

Astfel concluzia instanțelor de fond privind nulitatea procesului verbal de cercetare la fața locului în lipsa și fără acordul proprietarului este eronată, or cercetarea a fost inițiată pe un teren public și ulterior în vederea stabilirii tuturor circumstanțelor cauzei s-a efectuat cercetarea la fața locului a unui porțiuni din teren adiacent cu terenul public, care s-a dovedit a fi proprietatea lui Bortă Victor, prin urmare recurentul consideră că această acțiune procesual penală a fost efectuată legal și nu constituie o violare a drepturilor și libertăților constituționale ale persoanei sau a prevederilor procesual penale.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, Negru Fiodor a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat, menționând că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil,

deoarece instanțele ierarhic inferioare la judecarea cauzei au dat o apreciere corectă și obiectivă probelor prezentate de acuzatorul de stat. Consideră că acuzarea nu a prezentat careva probe pertinente, care cu certitudine ar confirma că infracțiunea dată ar fi fost comisă de el.

8. Judecând recursul ordinar declarat și verificând argumentele invocate în raport cu circumstanțele cauzei Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În conformitate cu art.414 Cod de procedură penală instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Reținând această ultimă prevedere, Colegiul penal conchide că instanța de apel nu a dat răspuns la toate motivele invocate de procuror în apel.

Astfel, în apelul declarat de procuror se invocă motivele privind ilegalitatea și netemeinicia hotărârii atacate prin faptul că instanța pripit a decis asupra soluției adoptate ignorând probele prezentate în sprijinul învinuirii.

Cu referire la decizia recurată, Colegiul constată că instanța de apel a redat în decizia adoptată conținutul: „declarațiilor inculpatului, martorilor Negură Sergiu, Ursu Ion, Ciobanu Igor, Agop Valeriu, Bîlici Constantin, precum și procesele-verbale de cercetare la fața locului cu foto-tabelele anexate din 03.10.2012; procesele verbale de examinare a obiectelor din 05.10.2012; actul de constatare din 03.10.2012; raportul de expertiză nr. 3696/3697 din 11.10.2012; raportul de expertiză nr. 2292 din 21.11.2012; descifrările convorbirilor telefonice; copia pașaportului tehnic al armei de vânătoare de model "Browning BAR Mark II"

În acest context, Colegiul, menționând prevederile art. 100 alin. (4) și art. 101 alin. (1)-(4) Cod de procedură penală, remarcă că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor strânse, coroborarea lor cu alte probe,

verificarea sursei de proveniență a probelor. Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal. Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de prezentul cod, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Astfel, instanța de recurs menționează că *aprecierea probelor* este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se finalizează prin soluția ce va fi dată în urma acestei activități.

Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, concludența și utilitatea acestora. De menționat că proba trebuie apreciată și după veridicitatea acesteia. Veridicitatea probelor poate fi caracterizată ca o corespundere a datei de fapt examinată de către instanță cu realitatea pe care o probează aceasta. Toate probele în ansamblul lor sunt apreciate din punctul de vedere al coroborării lor.

Raportînd prevederile legale și doctrinale menționate la verificarea și aprecierea probelor efectuată de instanța de apel, expusă în decizia adoptată de aceasta, instanța de recurs evidențiază concluzia acestei instanțe: *"Partea acuzării nu a prezentat probe certe care ar confirma că anume inculpatul a efectuat împușcătura și a vînat ilegal"*.

Astfel, instanța de apel le-a grupat și a argumentat la general că ele nu confirmă vinovăția inculpatului fără să le aprecieze pe fiecare în parte și să se pronunțe asupra admisibilității sau inadmisibilității probei respective, expunînd temeiul respectiv.

Apoi instanța de apel a concluzionat că *"Martorii acuzării la care face trimitere apelantul: Ciobanu Ig., Ursu I., Negură S., toți indică că la locul infracțiunii s-a aflat și o altă persoană, care se afla în lanul cu grîu și care a fugit. Pînă la împușcătură ei au văzut o mașină de model "Jiguli", care după împușcătură a plecat. Au indicat că automobilul ascuns a început mișcarea cu lumina stinsă, cînd a ajuns la drum a aprins lumina. Toți au indicat că au văzut altă persoană care lumina cu lanterna, însă la Negru F. nu s-a depistat lanterna. Nimeni din ei nu a văzut persoana care a împușcat."*

Însă, analizînd declarațiile martorilor Ciobanu Ig., care a declarat *"a auzit o împușcătură din direcția unde era instalată scara (...). Negru Fiodor, inițial a zis că nu a împușcat, apoi a zis că a împușcat într-un iepure"*, (f.d.139,233-237, vol. I); martorul

Ursu I., a relatat "cînd a luat arma de la Negru F. a simțit un miros puternic de praf și a înțeles că din această armă s-a tras (...), iar ultimul inițial a spus că a tras într-un mistreț, iar ulterior a negat că a împușcat" (f.d.10,242-247, vol. II); martorii Negură S., Agop V. și Bîlici la fel au relatat că "după reținerea lui Negru F. acesta inițial a spus că a văzut un mistreț, a împușcat, dar nu l-a nimerit, iar ulterior a negat că a tras în general din armă" (f.d.137-138,233-237,134-135,136, vol. I).

Reieșind din cele menționate instanța de recurs atestă că instanța de apel deși în decizia sa a reprodus declarațiile martorilor nominalizați, aceasta selectiv a reținut doar acele circumstanțe care în opinia sa confirmă nevinovăția inculpatului, fapt ce a dus la apariția discordanței între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor.

Neanalizînd minuțios acest cumul de probe, instanța de apel prematur a conchis că: „...instanța de fond întemeiat a constatat, că nu au fost prezentate probe incontestabile că acțiunile care îi sunt incriminate inculpatului au fost comise de dînsul. Îndoielile și incertitudinile în acest sens nu au fost înlăturate nici în instanța de apel.”

Colegiul penal lărgit consideră că instanța de apel s-a expus superficial asupra probelor menționate, fără a le analiza în cumul cu probele prezentate de părți, neelucidînd faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date.

Astfel, din textul deciziei Curții de Apel se întrevește că aceasta a preluat aceleași motive ale sentinței, întemeindu-și soluția pe declarațiile inculpatului, neglijînd o mare parte din argumentele și probele prezentate de acuzare, în rezultat menținînd sentința instanței de fond.

Colegiul penal menționează că, în cazul în care instanța de apel nu este de acord cu aprecierea probelor de către procuror și a ajuns la concluzia că instanța de fond just l-a achitat pe inculpat, ea urma să dezvăluie această concluzie expunîndu-și punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii, și invocate în apelul procurorului, fapt ce pe caz nu a avut loc, fiind înfăptuită o apreciere formală de ordin general a probelor și circumstanțelor cauzei penale.

La fel, instanța de apel a lăsat fără justă apreciere raportul de expertiză nr. 2292 din 21.11.2012 (f.d.93-96, vol. I). Astfel, conform raportului de expertiză nominalizat s-a constatat că "după componența chimică a elementelor fragmentul de metal (...) și gloanțele celor 10 cartușe (...), supuse cercetării, sunt confecționate din aliaj de cupru , care au apartenență comună de gen."

Or, concluzia instanței de apel este pripită referitor la faptul că ” raportul de expertiză nr. 2292 din 21.11.2012 nu poate fi pus la baza sentinței de condamnare, care nu confirmă că anume inculpatul a comis vînatul ilegal, deoarece din raportul de expertiză nominalizat rezultă că componența chimică a elementelor din fragmentul de metal prezentat spre examinare are apartenență comună de gen cu gloanțele celor 10 cartușe de calibrul 30-06 prezentate ca mostră, însă acestea se deosebesc după componența chimică.”

Prin urmare, instanța de apel nu s-a pronunțat în nici un fel asupra faptului *dacă putea să apară divergența chimică între fragmentul de metal prezentat spre examinare și gloanțele celor 10 cartușe ridicate de la inculpat în rezultatul temperaturii ridicate în urma tragerii.*

În continuare, instanța de recurs relevă și faptul că, motivarea instanței de apel cu privire la numărul de cartușe care au fost ridicate din arma lui Negru Fiodor nu este clară, ba mai mult, aceasta este contradictorie, or, în încheierea din 19.12.2014, prin care a fost respins demersul procurorului privind efectuarea expertizei balistice aceasta constată *”la reținerea inculpatului Negru Fiodor și ridicarea de la acesta a armei de vînătoare s-a stabilit că în magazinul armei se aflau 4 cartușe, iar în camera de dare a focului mai era un cartuș”*, iar ulterior în decizia recurată instanța relevă următoarele *”potrivit documentației tehnice a armei inculpatului magazinul armei este de 4 cartușe și nu de 5 după cum afirmă partea acuzării. Din declarațiile martorilor reese că un cartuș era în camera de dare a focului.”*

Astfel, din constatările făcute de instanța de apel nu este clar care este capacitatea admisibilă de încărcare cu cartușe a armei de vînătoare cu țevă ghintuită de model ”Browning BAR Mark II”.

Prin urmare, instanța nu s-a pronunțat asupra argumentului invocat de partea acuzării, că arma depistată la inculpat avînd capacitatea încărcătorului de 4 cartușe a mai deținut un cartuș în camera de dare a focului, cu care Negru F. a efectuat împușcătura în mistrețul depistat la fața locului.

Rezumînd cele menționate, Colegiul constată că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora (art. 394 alin. (1) pct. 2 Cod de procedură penală). Contrar acestor stricte prevederi legale instanța de apel a grupat o parte din probe, fără să le aprecieze pe fiecare în parte și să se pronunțe

asupra admisibilității sau inadmisibilității probei respective, expunând temeiul respectiv cu argumentarea clară a concluziilor sale în decizia adoptată.

Totodată, Colegiul lărgit consideră prematură concluzia instanței de apel privind încălcarea dreptului de proprietate prin faptul că cercetarea la fața locului a fost efectuată pe terenul lui Bortă Victor în lipsa acestuia și fără acordul proprietarului, or nici o parte în proces nu a contestat în modul și termenul stabilit de lege legalitatea acestor acte. La fel, este eronată concluzia instanței de apel referitor la faptul că partea apărării respectînd prevederile art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală a invocat nulitatea acestui act fiind depusă o cerere în acest sens la terminarea urmăririi penale.

În acest context Colegiul penal menționează că prin cererea la care face referire instanța de apel (f.d.193, vol. I), avocatul Raciula A. în numele învinuitului Negru F. a solicitat completarea urmăririi penale prin efectuarea confruntării dintre învinuit și martorii V. Agop, C. Bîlici, S. Negură, I. Ciobanu și I. Ursu, precum și verificarea la fața locului a declarațiilor învinuitului Negru F.

Așadar, reieșind din conținutul cererii date, Colegiul penal conchide că, careva demers privind declararea nulității proceselor-verbale de cercetare la fața locului avocatul A. Raciula nu a înaintat, prin urmare, nu au fost respectate prevederile art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală, iar instanța din oficiu nu a avut careva temei de a declara nulitatea probei date, or potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este un organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau apărării și nu reprezintă alte interese decît interesele legii.

Generalizînd cele expuse mai sus, Colegiul constată că în speța discutată și-a găsit confirmare temeiul invocat de recurent și prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, „*instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*”, *ceea ce duce la casarea* deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs.

În asemenea condiții, instanța de recurs conchide că, decizia instanței de apel urmează a fi casată cu remiterea cauzei în instanța de apel pentru rejudecare în alt complet de judecători, în cadrul căreia urmează a fi apreciate probele toate în cumul, la justa lor valoare pentru adoptarea unei soluții juste și corecte.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de procuror în apel, și cele expuse în prezenta decizie, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să înlătore omisiunile admise și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin.(1) pct.2) lit.c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Andrei Formusatii, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 decembrie 2014, în cauza penală în privința lui *Negru Fiodor Andrei* și dispune rejudecarea cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac, publicată integral la 18 iunie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Ghenadie Nicolaev

Petru Moraru